

## En Çok Satılan Resimli Çocuk Kitapları: Hangi Değerleri Barındırıyorlar?

Abdurrahman Baki TOPÇAM\*  
Bilal YORULMAZ\*\*

### Öz

Bu araştırmada kitap satış sitelerinde en çok satılan 14 resimli çocuk kitabındaki metinler ve görseller, değerler bağlamında incelenmiştir. Araştırma nitel araştırma desenlerinden doküman analizi yöntemi kullanılarak tasarlanmıştır. Araştırmanın verileri içerik analizi yöntemi kullanılarak oluşturulmuştur. Söz konusu resimli çocuk kitapları belirlenirken amaçsal örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırma kapsamında 20 kitap satış sitesi incelenmiş ancak bunlardan yalnızca 7 tanesi üzerinden 14 resimli çocuk kitabı araştırmaya dâhil edilmiştir. Çalışma kapsamında resimli çocuk kitaplarındaki metinlerde en çok geçen olumlu değer dostluk (37); en az geçen olumlu değer ise sadakat (1) olduğu tespit edilmiştir. Metinlerde en çok geçen olumsuz değer öfke (20); en az geçen olumsuz değer ise şiddet, intikam ve cimrilik (1) olduğu bulunmuştur. Görsellerde en çok yer alan olumlu değer sevgi (42); en az yer alan olumlu değer ise saygı, doğruluk, güven ve dürüstlük (2) olduğu görülmüştür. Ayrıca görsellerde en sık yer alan olumsuz değer öfke (18); en az yer alan olumsuz değer cahillik, zalimlik, açgözlülük ve hainlik (1) olduğu da bulgular arasındadır.

**Anahtar Kelimeler:** En Çok Satan Çocuk Kitapları, Değerler, Resimli Çocuk Kitapları

## Best Selling Illustrated Children's Books: What Values Do They Have?

### Abstract

In this research, the texts and images of the 14 best-selling children's picture books available on book sales sites, were examined for their values. The research was designed using the document analysis method, one of the qualitative research designs. The content analysis method was used to compile the research data, and the selected books were determined by the purposeful sampling method. As a result of the examinations, it was determined that the most common value was friendship (37), and the least common value was loyalty (1). The most common negative value was anger (20), and the least-mentioned negative values were violence, vengeance, and stinginess (1). A result of visual examination revealed that the most positive value in the images was love (42). It was also seen that the least positive values were respect, honesty, and trust (2). In addition, the most common negative value in the images was anger (18). The findings also revealed that the least negative values were ignorance, cruelty, greed, and treason (1).

**Keywords:** Best Seller Children Books, Values, Illustrated Children's Books

**ATIF:** Topçam, A. B. ve Yorulmaz, B. (2023). En çok satılan resimli çocuk kitapları: Hangi değerleri barındırıyorlar? *Medya ve Din Araştırmaları Dergisi (MEDİAD)*, 6(1), s. 47-72.

\* Doktora Öğrencisi, Marmara Üniversitesi, bakitopcam96@gmail.com, orcid.org/0000-0002-3985-4113, İstanbul, Türkiye

\*\* Doç. Dr., Marmara Üniversitesi, bilal.yorulmaz@gmail.com, orcid.org/0000-0003-3456-0797, İstanbul, Türkiye

## Giriş

Değer kavramı, düşüncelerimizin, toplumdaki davranışlarımızın, inançlarımızın ve tutumlarımızın doğru veya yanlış, iyi veya kötü olup olmadığını belirleyen ortak toplum akli olarak tanımlanabilir (Halstead ve Taylor, 2000). Değerler her toplumda aynı standartlara sahip olmadığı gibi farklı toplumlardaki değerler aynı olup farklı şekilde yorumlanabilir. Örneğin sevgi, saygı veya yardımlaşma gibi sosyal değerler neredeyse tüm toplumlarda bulunmaktadır. Ancak bunların işleyiş ve algılanış biçimleri toplumdaki topluma göre değişiklik göstermektedir. Değerler toplumdan ve eğitimden bağımsız değildirler (Puroila vd., 2016). Bu yüzden değerlerin benimsetilmesinde toplumun, ailenin ve öğretmenin önemli bir rol üstlendiği söylenebilir (Akyol, 2021).

Johansson ve arkadaşları (2011, s. 112), değer öğretiminin ve kazanımının kritik dönemi olarak erken çocukluk yıllarını işaret etmektedir. Toplumdaki değerlerle erken yaşlarda karşılaşarak bu değerleri içselleştirmiş çocukların, diğer çocuklara göre daha mutlu, yapıcı ve kendisiyle barışık bireyler olduğu bilinmektedir. Erken yaşta değer öğretiminin yapılabilmesi için en profesyonel ortam ise okullar olarak karşımıza çıkmaktadır. Çünkü okul, içerisindeki işleyiş yapısı sayesinde değerlerin kazandırılmasına yatkın bir yerdir (Akbaş, 2004, s. 612).

MEB tarafından hazırlanan öğretim programlarında bulunan 10 kök değer, ders kitapları içerisindeki tartışmalar ve metinler aracılığıyla çocuklara kazandırılmaya çalışılmaktadır. Fox (1993, s. 656) kitaplarda geçen metinlerin, toplumsal ve kültürel değerlerimizin bir karşılığı olduğunu ve birey olarak bizim kim olduğumuza karar vermemize yardımcı olduğunu ifade etmektedir. Okul ortamında ve ailede, diğer edebi kaynakların yanı sıra, değerlerin benimsetilmesi sürecinde kullanılacak önemli metin kaynaklarından birisi de resimli çocuk kitaplarıdır (Körükçü, Acun-Kapıkıran ve Aral, 2016, s. 136).

Resimli çocuk kitapları, çocuk edebiyatı yayınlarının içerisinde bulunan ve genellikle çocukların keyifli zaman geçirmesine, kavram ve değerleri öğrenmesine, hayatı anlamlandırmasına, hayal gücü ve özgün düşünme becerileri kazanmalarına yardımcı olan kitap türüdür. Ayrıca bu kitaplar çocukların dil öğrenimine, yazı farkındalığına ve konuşma becerilerine de katkıda bulunmaktadır. Bu yüzden, içerisindeki yazı dilinde gramer hatası olmaması, cümlelerin doğru kurulması, açık ve sade bir dil kullanılması ve çocukların kelime hazinelerine katkı sağlayacak kelimeleri barındırması son derece önemlidir (Zengin ve Zengin, 2007)

Resimli çocuk kitapları, sözel ve görsel öğelerle donatılmış zengin içerikli kitaplar olarak tanımlanabilir. Şirin (1994, s. 44) resimli çocuk kitaplarındaki resimlerin, en az sözel ifadeler kadar değerli olduğunu ve kitap içerisindeki pek çok kavramın resimler aracılığıyla aktarıldığını belirtmiştir. Bu ifadeler resimli çocuk kitaplarındaki sözel ve görsel iletilerin hepsinin bir bütün halinde incelenmesi gerektiğini göstermektedir. Bu iki unsuru birbirinden ayırmak, metnin anlaşılmasını da oldukça zorlaştırabilir (Agosto, 1999, s. 268; Maria Nikolajeva, 2000, s. 194).

Gerçekleştirilen araştırmalar resimli çocuk kitaplarının, çocukların duyuşsal, bilişsel ve sosyal gelişimlerine katkı sağladığını ortaya koymaktadır. Söz konusu faydalar arasında okuryazarlık ve dil becerileri (Ulferts et al., 2019, s. 1; van Druten-Frietman vd., 2016, s. 2), hafıza ve kelime hazinesi gelişimi (Cornell vd., 1988, s. 538; Çetinkaya, Öksüz ve Öztürk, 2018, s. 706) sosyo-duygusal beceriler (Sackes, Trundle ve Flevaris, 2009, s. 1) ve toplumsal olayları algılayabilme (Allen, Allen ve Sigler, 1993, s. 71) gösterilebilir. Bu kitaplar evrensel ve kültürel değerlere dair farkındalık kazandırmaya yardımcı olmakla birlikte çocukların değerler kavramına ilişkin tutum geliştirmelerinin önünü açmaktadır Karatay (2011, s. 474). Ayrıca resimli çocuk kitapları, toplumsal değerleri kazandırmanın yanı sıra bireysel değerlerin kazandırılmasına da katkı sağlamaktadır.

Resimli çocuk kitapları, içerisindeki karakterler ve olay örgüsü sayesinde çocukların dikkatini çekmekte ve kazandırılmak istenen değerlerin dolaylı yoldan kazandırılmasına destek olmaktadır.

Kitaplar içerisindeki resimler, metin dışı unsurlar, alt metinler ve metinlerarasılık öğeleri de çocuklar üzerinde bıraktığı kuvvetli tesirler aracılığıyla bu sürecin niteliğini arttırmaktadır. Resimli çocuk kitapları, yetişkin edebiyatından çok farklı bir konuma sahip çocuk edebiyatı kavramının alt kategorisi olarak gösterilmektedir. Yapılan araştırmalar, kültürel ve evrensel değerlerin çocuk edebiyatı yoluyla aktarımını desteklemekte ve bu alanın çocuklar üzerindeki etkisine vurgu yapmaktadır (Akyol, 2021; Gooden ve Gooden, 2002; Narvaez, 2002; Sapsağlam, 2015; Saracho ve Spodek, 2010)

Çocuklar, resimli çocuk kitapları içerisindeki karakterleri kendilerine örnek almakta ve bu doğrultuda toplumsal ve ahlaki değerleri benimsemeye daha yatkın olmaktadır (Geçgel ve Çakmak-Güleç, 2005). Bu yüzden çocuklarına bu kitapları okuyacak ebeveynlerin ve öğretmenlerin bir kitap seçerken dikkatli olması ve kitap içerisinde kazandırılmak istenen değerlerin nitelikli bir şekilde hazırlanıp hazırlanmadığını analiz etmesi gerekmektedir. Kitap içerisindeki bilgilerin çocuğun gelişim özelliklerine, hazırbulunuşluğuna, yaşına, ihtiyacına ve ilgisine uygun olup olmadığı da bu değerlerin çocuğa kazandırılması sürecinde oldukça önemli bir rol oynamaktadır.

Ulusal ve uluslararası alan yazın incelendiğinde değerlerin resimli çocuk kitapları bağlamında incelendiği pek çok farklı çalışma bulunmaktadır. Bu çalışmalardan bazılarında 3-6 yaş arasındaki çocuklar için yazılmış resimli çocuk kitaplarındaki karakterlerin sergiledikleri prososyal davranışlar (Akar, Mercan, Yılmaz ve Yükselen, 2021) ; okul öncesi çocuklara yönelik hazırlanmış resimli çocuk kitaplarında bulunan değerler (Akyol, 2021; Azizoğlu, Gökmenoğlu ve Bozcan, 2018; Court ve Rosental, 2007; Dirican ve Dağlıoğlu, 2014; Körükçü, Kapıkıran-Acun ve Aral, 2016); okul öncesi çocuklar için hazırlanmış sözsüz resimli çocuk kitaplarını kullanarak yapılabilecek değer aktarımının önemi (Eliza, 2017); okul öncesi dönemi için kaleme alınmış resimli çocuk kitaplarındaki vicdan gelişimini destekleyen değer ifadeleri incelenmiştir (Balık ve Duran, 2021).

Bunlara ek olarak Türkçeye çevrilmiş resimli çocuk kitaplarındaki kültürel öğeler ve değerler (Çetinkaya ve Durmaz, 2020); Tayvan'daki İngilizce olarak basılmış resimli çocuk kitaplarındaki eğitsel değerlere ilişkin öğretmen görüşleri (Hsiu-Chih, 2008); resimli çocuk kitaplarındaki görsel ve metinlerin, yerel toplumun ve kültürün değerlerini destekleyip desteklemediği (Meyers, Nathan ve Tulloch, 2019); sosyal medya platformlarında en çok tavsiye edilen 15 resimli çocuk kitabının hayat bilgisi programındaki değerleri ne düzeyde yansıttığı araştırılmıştır (Öksüz, Keskin ve Çetinkaya, 2018). Ayrıca resimli çocuk kitaplarının ilk örneklerinden birisi olan Küçük Kara Balık isimli kitaptaki değerler (Belet-Boyacı, Güner ve Babadağ, 2017); Barack Obama'nın yazmış olduğu bir resimli çocuk kitabındaki ahlaki değerler (Kanişari ve Saragih, 2019); resimli çocuk kitaplarında bulunması gereken kültür ve değer öğeleri de ele alınmıştır (Mpeqeka, 2002).

Bu araştırmada ise kitap satış sitelerinde en çok satılan 14 resimli çocuk kitabındaki olumlu ve olumsuz değerler incelenmiştir. Söz konusu değerler için hem metinlere hem de görsellere odaklanılmıştır. Araştırmanın örneklemini en çok satılan resimli çocuk kitapları oluşturduğundan bu kitaplar içerisindeki değerleri incelemenin hem ebeveynlere hem de öğretmenlere kitap seçimi ve değerlendirmesi bakımından katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Öte yandan çalışmanın alan yazına da mütevazı bir katkıda bulunacağı düşünülmektedir.

### **Yöntem**

Araştırmanın bu bölümünde araştırmanın modeli, evren ve örneklem, verilerin toplanması, veri toplama aracı, verilerin analizi, araştırmanın güvenilirliği ve geçerliği hakkında bilgi verilecektir.

### **Araştırmanın Modeli**

Bu araştırma doküman analizi yöntemi kullanılarak tasarlanmıştır. Doküman analizi yöntemi araştırmacı tarafından toplanan dokümanların incelenmesini, değerlendirilmesini, sürece anlam kazandırılmasını ve ampirik bilgi geliştirebilmek için elde edilen verilerin yorumlanıp incelenmesini sağlayan ve diğer araştırma yöntemlerinden bağımsız olarak kullanılabilen bir yöntemdir (Sak,

Şahin-Sak, Öneren-Şendil ve Nas, 2021). Doküman analizi, verilerin zaten doküman olarak mevcut olduğu ve yeni verilerin toplanamayacağı durumlarda tercih edilmektedir (Bowen, 2009, s. 37).

### Evren ve Örneklem

Araştırma kapsamında seçilen kitaplar amaçsal örnekleme yöntemi kullanılarak belirlenmiştir. Amaçsal örnekleme yöntemi, üzerinde çalışılan konuya dair en zengin veri setini toplamayı amaçlayan ve derinlemesine analiz yapmaya imkân veren bir örnekleme yöntemidir (Büyükoztürk ve diğerleri, 2023). Amaçsal örnekleme yöntemi, araştırmanın amacına uygun verilerin incelenbilmesine olanak tanınması açısından nitel araştırmalar için oldukça önemlidir.

Araştırma kapsamında, çeşitli kitap satış sitelerindeki en çok satılan kitaplar bölümünden derlenmiş 14 resimli çocuk kitabı kullanılmıştır. Bu sitelerin belirlenmesinde “en çok satılan kitaplar” kategorilerinin olup olmaması ölçüt olarak alınmıştır. Bu bağlamda Kitapyurdu, İdefix, D&R, Kitapsec, Ucuokitapal, Kitapseti ve Kidega isimli internet siteleri incelenmiştir. Bu siteler içerisinde en çok satılan resimli çocuk kitapları belirlenmiş ve her siteden 10 adet kitap araştırmanın evrenine dahil edilmiştir. Toplamda 70 kitabın bulunduğu evren, araştırmacı tarafından gözden geçirilmiş ve satılma grafiğinde üst sırada olan ortak 14 resimli çocuk kitabı örneklem olarak seçilmiştir.

Tablo 1. Araştırmada Kullanılan Resimli Çocuk Kitapları

Kitap	Yazar	Yayınevi
Aç Tırtıl	Eric Carle	Mavibulut Yayıncılık
Utangaç Ayı Monti	Duncan Beedie	Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları
Annemin Çantası	Sara Şahinkanat	Yapı Kredi Yayınları
Küçük Meşe Palamudu: Doğanın Eşsiz Hikayeleri	Melanie Joyce	Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları
Ay'ı Kim Çaldı?	Helen Stratton Would	Yapı Kredi Yayınları
Farklı Ama Aynı	Feridun Oral	Yapı Kredi Yayınları
Babamın Battaniyesi	Sara Şahinkanat	Yapı Kredi Yayınları
Üç Kedi Bir Dilek	Sara Şahinkanat	Yapı Kredi Yayınları
Mutlu Su aygırı	Richard Edwards ve Carol Liddiment	Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları
Hayvanat Bahçesinde Diş Fırçalama Günü	Sophie Schoenwald	Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları

Tarçın'ın Kaybolan Havuçları	Andreas König	Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları
Dedektif Zebra ve Kayıp Kurabiyelerin Gizemi	Gill Mclean	Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları
Şu Yaramaz Tavşanlar	Ciara Flood	Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları
Gofret ile Babası	Ian Whybrow ve Rosle Reeve	Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları

### Verilerin Toplanması

#### Veri Toplama Aracı

Çalışmada veri toplama tekniği olarak doküman analizi kullanılmıştır. Doküman analizi, araştırılması amaçlanan olgulara dair sözlü, yazılı ve görsel materyallerin incelenmesini temel almaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Bu dokümanlar, kitaplar, tezler, makaleler ve resimlerden oluşabilmektedir.

#### Verilerin Analizi

Resimli çocuk kitaplarının içerisindeki resimler ve metinler, Öztürk ve Özkan (2018) tarafından hazırlanan Değer İnceleme Formu aracılığıyla incelenmiştir. Bu form kendi içerisinde “adalet, bilimsellik, çalışkanlık, dayanışma, doğa sevgisi, dürüstlük, estetik, güven, hoşgörü, merhamet, misafirperverlik, özgüven, paylaşma, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik ve yardımlaşma” olmak üzere toplamda 20 değeri barındırmaktadır. Formdaki değerler Milli Eğitim Bakanlığı'nın değerlere yaptığı tanımlardan yola çıkılarak hazırlanmıştır. Bu değerlerin yanı sıra araştırmacı tarafından elde edilen verilerin kodlanmasıyla da 10 olumlu değer eklenmiştir. Bu değerler; nezaket, şefkat, aile birliğine önem verme, özveri, öz denetim, cesaret, iyilik yapmak, empati, doğruluk ve sadakattir. Eklenen bu yeni değerler ile birlikte toplamda 30 olumlu değer ortaya çıkmış ve resimli çocuk kitapları bu 30 olumlu değer üzerinden incelenmiştir.

Araştırmada, resimli çocuk kitaplarındaki olumsuz değerler de incelenmiştir. Söz konusu olumsuz değerler; öfke, bencillik, acelecilik, kibir, ihmalcilik, saldırganlık, hırsızlık, yalan, açgözlülük, çıkarıcılık, zararlı alışkanlıklar, kötülük, hainlik, nefret, hilekarlık, cahillik, zalimlik, tembellik, şiddet, intikam, zalimlik, cimrilik, argo kelimeler olmak üzere toplamda 23 başlıktan oluşmaktadır. Bu olumsuz değerler listesi, araştırmacının incelediği kitaplarda geçen olumsuz değerlerin kodlanması sonucu elde edilmiştir.

#### Araştırmanın Güvenirliği

##### İç Güvenirlik (Tutarlık)

Araştırma kapsamında kodlanan olumlu ve olumsuz değerlerin güvenirliliğini arttırmak amacıyla, resimli çocuk kitapları değerlendirilmek üzere 3 farklı sınıf öğretmeninin görüşüne sunulmuştur. İncelenen dokümanların ve kodlama neticesinde tespit edilen temalar arasındaki güvenirliliği sağlamak için Miles ve Huberman (1994) tarafından geliştirilen formül kullanılmıştır. Miles ve Huberman tarafından geliştirilen, içsel tutarlık ve kodlayıcılar arasındaki görüş birliğini kavramsallaştıran bu formül  $\Delta = C \div (C + \delta) \times 100$  şeklinde hesaplanmaktadır. Formülde bulunan,  $\Delta$  güvenirlilik katsayısını, C üzerinde görüş birliği sağlanan terim veya konu sayısını,  $\delta$  üzerinde görüş birliği olmayan terim veya konu sayısını göstermektedir. Bu formül sonucunda ortaya çıkacak olan görüş birliğinin en az %80 olması gerekmektedir. Mevcut araştırmanın bu formül kullanılarak

yapılan kodlayıcı güvenilirliği %87'dir. Bazı görseller ve metinler içerisinde çeşitli görüş ayrılıkları da olmuştur. Bu görüş ayrılıkları Erlandson, Harris, Skipper ve Allen (1993)'ın ifade ettiği üzere nihai sonuç ortaya çıkana kadar o değer üzerindeki tartışmalar sürdürülmüştür.

### Dış Güvenirlik (Teyit Edilebilirlik)

Araştırmanın ham verileri diğer araştırmacıların incelemesine imkân verecek şekilde muhafaza edilmektedir. Araştırmada izlenen yöntemler ve süreçler de ayrıntılı şekilde açıklanmıştır.

### Araştırmanın Geçerliliği

#### İç Geçerlik (İnandırıcılık)

Araştırmanın iç geçerliliğini arttırmak amacıyla, her bir kitap en az üç kere okunduktan sonra analize geçilmiştir. Daha sonra elde edilen sonuçlar sürekli birbiriyle karşılaştırılarak tekrarlı okumalar yapılmıştır. Ayrıca araştırmanın tüm aşamaları değerler eğitimi alanında uzman bir akademisyenin denetimi altında yürütülmüştür.

#### Dış Geçerlik (Aktarılabilirlik)

Araştırma sonuçlarının benzer ortamlara genellenebilmesi için araştırmanın tüm aşamaları detaylı bir şekilde ifade edilmiştir. Ayrıca doğrudan alıntılar ile veriler ayrıntılı bir şekilde aktarılmıştır.

### Bulgular ve Yorum

#### Metinlerde Geçen Olumlu Değerler

Tablo 2. Metinlerde Geçen Olumlu Değerler

Değerler	f
Dostluk	37
Sevgi	34
Nezaket	30
Özgüven	28
Bilimsellik	27
Çalışkanlık	26
Aile Birliğine Önem Verme	26
Dayanışma	26
Şefkat	26
Yardıms severlik	25
Özveri	21
Sorumluluk	21
Merhamet	20
Hoşgörü	20
Öz Denetim	19
Sabır	18
Cesaret	17
Paylaşma	14
Estetik	13
Doğa Sevgisi	12
İyilik Yapmak	12
Empati	11
Misafirperverlik	10
Dürüstlük	10

Doğruluk	10
Güven	9
Saygı	7
Adalet	6
Sadakat	3
<b>Toplam</b>	<b>538</b>

Tablo 2 incelendiğinde internet sitelerinde en çok satılan resimli çocuk kitaplarında en fazla bulunan olumlu değerler dostluk (37), en az bulunan olumlu değer ise sadakat (3) olduğu görülmektedir. Dostluk değerini takip eden değerler ise sırasıyla şu şekilde ifade edilebilmektedir; sevgi (34), nezaket (30), özgüven (28), bilimsellik (27), çalışkanlık, aile birliğine önem verme, dayanışma ve şefkat (26), yardımseverlik (25), özveri ve sorumluluk (21), merhamet ve hoşgörü (20), öz denetim (19), sabır (18), cesaret (17), paylaşma (14), estetik (13), doğa sevgisi ve iyilik yapmak (12), empati (11), misafirperverlik, dürüstlük ve doğruluk (10), güven (9), saygı (7) ve adalet (6).

İncelenen resimli çocuk kitaplarında toplamda 538 olumlu değer bulunmuştur. Bu resimli çocuk kitaplarının içerisinde en fazla değer barındıran kitap Mutlu Su aygırını (47)'dir. En az değere sahip olan resimli çocuk kitabı ise Aç Tırtıl (9)'dir. Diğer kitapların içerisinde bulunan olumlu değerlerin sıklıkları ise şu şekilde sıralanmaktadır; Şu Yaramaz Tavşanlar ve Üç Kedi Bir Dilek (46), Hayvanat Bahçesinde Diş Fırçalama Günü ve Dedektif Zebra ve Kayıp Kurabiyelerin Gizemi (44), Tarçın'ın Kaybolan Havuçları (43), Farklı Ama Aynı (42), Gofret ile Babası ve Babamın Battaniyesi (41), Küçük Meşe Palamudu ve Ay'ı Kim Çaldı? (38), Annemin Çantası (32) ve Utangaç Ayı Monti (27). Resimli çocuk kitaplarına ve kitaplardaki değerlere Ek 1 de yer verilmiştir.

#### Metinlerde Yer Alan Olumlu Değerlere Örnekler

"... Pus ve Pati'yle olan dostluğumuz hiç bozulmasın..." (Dostluk/ Üç Kedi Bir Dilek, s. 20)

"Doğum günün kutlu olsun sevgili Tarçın!" (Dostluk/ Tarçın'ın Kaybolan Havuçları, s. 17)

"Aslan babam sen bin yaşa!." (Sevgi/ Babamın Battaniyesi, s. 31)

"Sonra tüm hayvanların akvaryum önünde sıralanmasını rica etti." (Nezaket/ Hayvanat Bahçesine Diş Fırçalama Günü, s. 22)

"Su aygırını olmak artık çok güzelmiş." (Özgüven/ Mutlu Suaygırını, s. 25)

"Kafa kafaya verip bir süre düşünüyorlar." (Dayanışma/ Üç Kedi Bir Dilek, s. 9)

"... Kedicik üşümesin. Tüm gece kalmasın o ağaçta" (Şefkat/ Babamın Battaniyesi, s. 28)

"Gökyüzüne bak! Hiç yıldız görebiliyor musun?" (Bilimsellik/ Ay'ı Kim Çaldı?, s. 29)

"Nane ortalıkta dört dönüyor, köşe bucak her yeri siliyor, fırçalayıp ovalıyordu." (Çalışkanlık/ Hayvanat Bahçesinde Diş Fırçalama Günü, s. 3)

"Biraz odun kesmemize yardım edebilir miydiniz acaba?" (Yardımseverlik/ Şu Yaramaz Tavşanlar, s. 10)

"Bu akşam yuvamızda yavrularıyla oynuyordum." (Aile Birliğine Önem Verme/ Ay'ı Kim Çaldı?, s. 13)

"... Kömür tozuna bulanmış, kapkara olmuşlar bile." (Özveri/ Üç Kedi Bir Dilek, s. 15)

"Çoban, bacaklarındaki güçsüzlüğü hemen fark etti. Onu kucağına aldı." (Merhamet/ Farklı Ama Aynı, s. 4)

"Küçük suaygırını da onlara gülümsemiş" (Hoşgörü/ Mutlu Suaygırını, s. 30)

- “Masum bakışlı bir kedi kalmış ağaçta... Ne yapmalı? Kediciği nasıl kurtarmalı?” (Sorumluluk/ Babamın Battaniyesi, s. 27)
- “Kapıyı arkandan sıkıca kilitleyeceğim ve perdeleri kapatıp ışığı açacağım. Böylece güvende olacağım.” (Öz denetim/ Gofret ile Babası, s. 1)
- “Cesur olup, arkasından gitmeliyim, dedi.” (Cesaret/ Gofret ile Babası, s. 6)
- “Gözlerini bir yere dikti mi bakardı. Durmadan bakardı.” (Sabır/ Utangaç Ayı Monti, s. 2)
- “... hayatımı kurtardın suaygırı kardeş...” (İyilik Yapmak/ Mutlu Suaygırı, s. 23)
- “... Kurabiye yapmayı öğrendiler ve bunları herkesle paylaştılar.” (Paylaşma/ Dedektif Zebra ve Kayıp Kurabiyelerin Gizemi, s. 22)
- “Evet babacığım bundan sonra senin sözünü hep dinleyeceğim.” (Güven/ Gofret ile Babası, s. 22)
- “Hava çok güzel. Ne de olsa yaz ortası.” (Doğa Sevgisi/ Annemin Çantası, s. 1)
- “Kar, kış kıyamet dinlemedi. Yeni komşularını ziyarete gitti.” (Misafirperverlik/ Şu Yaramaz Tavşanlar, s. 27)
- “Ormanın canlıları görmemişti benden daha güzel bir ağaç.” (Estetik/ Küçük Meşe Palamudu, s. 21)
- “... Şu çitanın nasıl koştuğuna bak! Şu antilobun nasıl sıçradığına! Bizim ise tek yaptığımız tembellik.” (Empati/ Mutlu Suaygırı, s. 2)
- “Doğru, itiraf ediyoruz!” (Dürüstlük/ Dedektif Zebra ve Kayıp Kurabiyelerin Gizemi, s. 21)
- “Fare nine çok kızmıştı... Bu bir bahane olamaz!” (Adalet/ Dedektif Zebra ve Kayıp Kurabiyelerin Gizemi, s. 21)
- “Doğru, itiraf ediyoruz!” (Doğruluk/ Dedektif Zebra ve Kayıp Kurabiyelerin Gizemi, s. 21)
- “Ona suaygırı diye seslenme! Suaygırı olmayı sevmiyor o.” (Saygı/ Mutlu Suaygırı, s. 28)
- “Birbirlerinden hiç ayrılmadılar.” (Sadakat/ Farklı Ama Aynı, s. 21)

**Tablo 3.** Metinlerde Geçen Olumsuz Değerler

Değerler	f
Öfke	19
Bencillik	16
Acelecilik	15
Kibir	15
İhmalkarlık	9
Hırsızlık	9
Saldırganlık	8
Açgözlülük	7
Yalan	5
Zararlı Alışkanlıklar	5
Kötülük	4
Çıkarıcılık	4
Hainlik	4
Nefret	3
Zalimlik	3
Cahillik	3



Hilekarlık	2
Tembellik	2
İntikam	1
Şiddet	1
Cimrilik	1
<b>Toplam</b>	<b>123</b>

Tablo 3'e bakıldığında en fazla bulunan olumsuz değer öfke (19), en az bulunan olumsuz değer ise intikam, şiddet ve cimrilik (1) olduğu görülmektedir. Öfke değerinden sonra sırasıyla bulunan değerler; bencillik (16), acelecilik ve kibir (15), ihmalcilik ve hırsızlık (9), saldırganlık (8), açgözlülük (7), yalan ve zararlı alışkanlıklar (5), kötülük, çıkarıcılık ve hainlik (4), nefret, zalimlik ve cahillik (3) ve hilekarlık ve tembellik (2)'tir.

İncelenen resimli çocuk kitaplarındaki metinlerde geçen olumsuz değerlerin toplam sayısı 123'tür. İçerisinde en fazla olumsuz değer barındıran resimli çocuk kitabı Şu Yaramaz Tavşanlar (22); en az barındıran ise Farklı Ama Aynı (3)'dir. Şu Yaramaz Tavşanlar'ı sırasıyla Üç Kedi Bir Dilek, Utangaç Ayı Monti (13), Mutlu Suaygırı, Tarçın'ın Kaybolan Havuçları, Gofret ile Babası (11), Dedektif Zebra ve Kayıp Kurabiyelerin Gizemi (10), Hayvanat Bahçesinde Diş Fırçalama Günü, Ay'ı Kim Çaldı? (9), Babamın Battaniyesi (8), Küçük Meşe Palamudu (6), Aç Tırtıl, Annemin Çantası (5) isimli resimli çocuk kitapları takip etmektedir. Resimli çocuk kitaplarına ve kitaplardaki değerlere Ek 2'de yer verilmiştir.

### Metinlerde Yer Alan Olumsuz Değerlere Örnekler

"... Benim havuçlarımı sen mi aldın? Çok ama çok öfkeliyim" (Öfke/ Tarçın'ın Kaybolan Havuçları, s. 9)

"Kimseye yardım edemeyecek kadar meşgulüm şimdi." (Bencillik/ Şu Yaramaz Tavşanlar, s. 11)

"... haklı olup olmadığını görmek için sabırsızlanıyordu." (Acelecilik/ Ay'ı Kim Çaldı?, s. 33)

"Düşünüp durdum, acaba olacak mı bana benzeyen başka bir ağaç?" (Kibir/ Küçük Meşe Palamudu, s. 21)

"Hey baba, çok önemli bir şey unuttuk!" (İhmalcilik/ Gofret ile Babası, s. 4)

"Ne biçim ayısın sen, korkuttun çocuklarımı!" (Saldırganlık/ Utangaç Ayı Monti, s. 11)

"Ay'ı kim çaldı acaba?" (Hırsızlık/ Ay'ı Kim Çaldı?, s. 3)

"Bir ay yetecek kadar buğday almalıydı." (Açgözlülük/ Gofret ile Babası, s. 16)

"Bende hiç bal yok..." (Yalan/ Şu Yaramaz Tavşanlar, s. 6)

"Ama herkes gibi o da hediye almayı seviyor." (Çıkarıcılık/ Üç Kedi Bir Dilek, s. 12)

"Hayır dedi koca Ayı sinirli sinirli." (Kötülük/ Şu Yaramaz Tavşanlar, s. 11)

"Ama huyu kurusun, doğuştan çok meraklıydı. O yüzden dikip gözlerini her canlıya bakıyordu." (Zararlı Alışkanlıklar/ Utangaç Ayı Monti, s. 16)

"Çok tehlikeli giremem dedi" müdür..." (Hainlik/ Hayvanat Bahçesinde Diş Fırçalama Günü, s. 11)

“Koca Ayı korkunç sesiyle gürlledi. Hayır! Hayır! Hayır!” (Nefret/ Şu Yaramaz Tavşanlar, s. 17)

“Pus ile leylek ise karanlıkta hiç seçilmiyor.” (Hilekarlık/ Üç Kedi Bir Dilek, s. 17)

“... Edecek tek laf bulamıyordu.” (Cahillik/ Utangaç Ayı Monti, s. 16)

“Sonra zavallı Monti’nin tam burnuna bir tane indirdi.” (Zalimlik/ Utangaç Ayı Monti, s. 13)

“Diş fırçalamanın fazla yorucu olduğunu söyledi.” (Tembellik/ Hayvanat Bahçesinde Diş Fırçalama Günü, s. 3)

“Nasıl? Güzel oluyor muymuş öyle dik dik bakılınca?” (İntikamcılık/ Utangaç Ayı Monti, s. 18)

“... Timsahı su birikintisinin öteki tarafına atan kocaman bir dalga yapmış.” (Şiddet/ Mutlu Su aygırı, s. 21)

“Hayır! Kitap değiş tokuş etmek istemem!” (Cimrilik/ Şu Yaramaz Tavşanlar, s. 14)

#### Görsellerde Yer Alan Olumlu Değerler

Tablo 4. Görsellerde Yer Alan Olumlu Değerler

Değerler	f
Sevgi	38
Aile Birliğine Önem Verme	37
Yardıms severlik	33
Dostluk	31
Dayanışma	26
Şefkat	26
Çalışkanlık	24
Özgüven	23
Hoşgörü	21
Cesaret	18
Özveri	17
Misafirperverlik	17
Bilimsellik	16
Sorumluluk	13
Nezaket	12
Merhamet	12
Paylaşma	10
İyilik Yapmak	9
Doğa Sevgisi	9
Estetik	9
Öz Denetim	6
Sabır	6
Saygı	3
Doğruluk	3
Güven	3
Dürüstlük	2
Adalet	0
Empati	0
Sadakat	0
<b>Toplam</b>	<b>424</b>

Tablo 4 incelendiğinde internet sitelerinde en çok satılan resimli çocuk kitaplarının görsellerinde yer alan olumlu değerler görülmektedir. Bu olumlu değerler içerisinde en fazla sevgi (38), en az dürüstlük (2) bulunmaktadır. Diğer olumlu değerler ise sırasıyla şu şekildedir; aile birliğine önem verme (37), yardımseverlik (33), dostluk (31), dayanışma ve şefkat (26), çalışkanlık (24), özgüven (23), hoşgörü (21), cesaret (18), özveri ve misafirperverlik (17), bilimsellik (16), sorumluluk (13), nezaket ve merhamet (12), paylaşma (10), iyilik yapmak, doğa sevgisi ve estetik (9), öz denetim ve sabır (6), saygı, doğruluk ve güven (3). Adalet, empati ve sadakat değerlerine ise hiçbir resimli çocuk kitabında rastlanmamıştır.

Resimli çocuk kitaplarındaki görsellerde yer alan olumlu değerlerin sayısı 424'tür. Görsellerinde en fazla olumlu değer bulunan resimli çocuk kitapları; Şu Yaramaz Tavşanlar (48), Farklı Ama Aynı, Hayvanat Bahçesinde Diş Fırçalama Günü, Üç Kedi Bir Dilek, Küçük Meşe Palamudu, Gofret ile Babası (34), Babamın Battaniyesi (33), Tarçın'ın Kaybolan Havuçları (32), Mutlu Su aygırı (30), Annemin Çantası (29), Ay'ı Kim Çaldı?, Dedektif Zebra ve Kayıp Kurabiyelerin Gizemi (27), Utangaç Ayı Monti (20) ve Aç Tırtıl (8) olarak sıralanmaktadır. Resimli çocuk kitaplarına ve kitaplardaki değerlere Ek 3'te yer verilmiştir.

### Görsellerde Yer Alan Olumlu Değerlere Örnekler



Resim 1. Aile Birliği



Resim 2. Bilimsellik



Resim 3. Çalışkanlık



Resim 4. Dayanışma ve Yardımseverlik



Resim 5. Doğa Sevgisi



Resim 6. Doğruluk ve Dürüstlük



Resim 7. Cesaret



Resim 8. Sorumluluk



Resim 9. İyilik Yapmak



Resim 10. Merhamet



Resim 11. Misafirperverlik



Resim 12. Özgüven



Resim 13. Özveri



Resim 14. Paylaşma ve Dostluk



Resim 15. Sabır ve Öz Denetim



Resim 16. Estetik



Resim 17. Saygı

Yukarıda resimli çocuk kitaplarındaki bazı görsellere yer verilmiştir. Bu görseller içerisinde 1 numaralı görsel aile birliğine önem verme, 2 numaralı görsel bilimsellik, 3 numaralı görsel çalışkanlık, 4 numaralı görsel dayanışma ve yardımseverlik, 5 numaralı görsel güven ve doğa sevgisi, 6 numaralı görsel doğruluk ve dürüstlük, 7 numaralı görsel cesaret, 8 numaralı görsel sorumluluk, 9 numaralı görsel iyilik yapmak, 10 numaralı görsel merhamet, 11 numaralı görsel misafirperverlik ve hoşgörü, 12 numaralı görsel özgüven, 13 numaralı görsel özveri, 14 numaralı görsel paylaşma ve dostluk, 15 numaralı görsel sabır ve öz denetim, 16 numaralı görsel estetik ve 17 numaralı görsel saygı değerini temsil etmektedir.

Tablo 5. Görsellerde Yer Alan Olumsuz Değerler

Değerler	f
Öfke	15
Saldırganlık	13
İhmalcilik	10
Hırsızlık	5
Kibir	5
Şiddet	4
Acelecilik	4
Nefret	3
Bencillik	3
Kötülük	3
Çıkarıcılık	2
Zararlı Alışkanlıklar	2
Tembellik	1
Cahillik	1
Zalimlik	1
Açgözlülük	1
Hainlik	1
Hilekarlık	1
Yalan	0
Cimrilik	0
İntikamcılık	0
<b>Toplam</b>	<b>75</b>

Tablo 5'te internet sitelerinde en çok satılan resimli çocuk kitaplarındaki görsellerde yer alan olumsuz değerler bulunmaktadır. Bu olumsuz değerler içerisinde en fazla olanın öfke (15), en az olanın ise cahillik, zalimlik, açgözlülük, hainlik ve hilekarlık (1) olduğu görülmektedir. Kitaplar içerisinde kodlanan olumsuz değerler sırasıyla saldırganlık (13), ihmalcilik (10), hırsızlık ve kibir (5),

şiddet ve acelecilik (4), nefret, bencillik ve kötülük (3), çıkarıcılık ve zararlı alışkanlıklar (2)'dir. Yalan, cimrilik ve intikam ise hiçbir resimli çocuk kitabında tespit edilmemiştir.

Resimli çocuk kitaplarındaki görsellerde toplamda 75 olumsuz değer olduğu saptanmıştır. Söz konusu olumsuz değerlerin yer aldığı resimli çocuk kitapları ise şu şekilde sıralanmaktadır: Şu Yaramaz Tavşanlar (17), Üç Kedi Bir Dilek (9), Dedektif Zebra ve Kayıp Kurabiyelerin Gizemi, Mutlu Su aygırı, Utangaç Ayı Monti (8), Gofret ile Babası (7), Tarçın'ın Kaybolan Havuçları, Annemin Çantası, Babamın Battaniyesi, Hayvanat Bahçesinde Diş Fırçalama Günü (3), Aç tırtıl, Ay'ı Kim Çaldı?, Farklı Ama Aynı (2) ve Küçük Meşe Palamudu (0). Resimli çocuk kitaplarına ve kitaplardaki değerlere Ek 4'te yer verilmiştir. Resimli çocuk kitaplarına ve kitaplardaki değerlere Ek 4'te yer verilmiştir.

Görsellerde Yer Alan Olumsuz Değerlere Örnekler



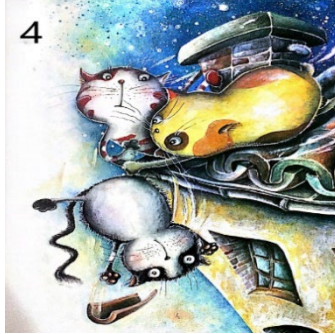
Resim 1. Acelecilik



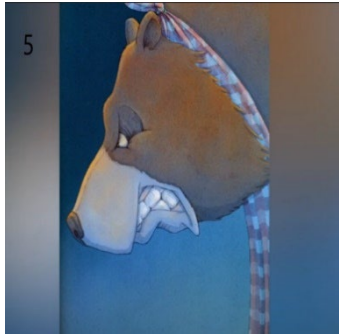
Resim 2. Hırsızlık



Resim 3. Şiddet ve Saldırganlık



Resim 4. İhmalcilik



Resim 5. Öfke ve Nefret



Resim 6. Kibir ve Bencillik



Resim 7. Kötülük



Resim 8. Çıkarıcılık



Resim 9. Hilekarlık



Resim 10. Zalimlik



Resim 11. Açgözlülük



Resim 12. Zararlı Alışkanlıklar



Resim 13. Tembellik



Resim 14. Hainlik

Yukarıda resimli çocuk kitaplarındaki bazı görsellere yer verilmiştir. Bu görseller içerisinde 1 numaralı görsel acelecilik, 2 numaralı görsel hırsızlık, 3 numaralı görsel şiddet ve saldırganlık, 4 numaralı görsel ihmalcilik, 5 numaralı görsel öfke ve nefret, 6 numaralı görsel kibir ve bencillik, 7 numaralı görsel kötülük, 8 numaralı görsel çıkarıcılık, 9 numaralı görsel hilekarlık, 10 numaralı görsel zalimlik, 11 numaralı görsel açgözlülük, 12 numaralı görsel zararlı alışkanlıklar, 13 numaralı görsel tembellik ve 14 numaralı görsel hainliği temsil etmektedir.

## Sonuç ve Tartışma

Çocukların sosyalleşmesinde ve değerleri içselleştirmesinde ailelerin ve öğretmenlerin çok önemli bir rolü vardır (Wray-Lake, Flanagan ve Maggs 2012, s. 250). Değerlerin öğretiminde kullanılacak önemli materyallerden birisi de resimli çocuk kitaplarıdır. Bu araştırmada incelenen resimli çocuk kitaplarının metinlerinde 538 ve görsellerinde 424 olumlu değer tespit edilmiştir. Buna karşın metinlerde 123, görsellerde de 75 olumsuz değer kodlanmıştır. Elde edilen bu veriler ışığında incelenen bu resimli çocuk kitaplarını hem ailelerin hem de öğretmenlerin kullanmasının uygun olacağı sonucuna ulaşılabilir. Kitaplarda az sayıda olumsuz değer geçmekle birlikte, bu değerler ebeveyn yahut öğretmen eşliğinde okuma esnasında olumluya transfer edilebilir. Bu sayede çocuk o olumsuz değerlerle ilişkilendirilen davranışın yanlış olduğunu fark edebilir. Değerin olumsuzunun ne olması gerektiği konusunda çocukla merak uyandıran karşılıklı konuşmalar yapma, soru-cevap vb. etkinlikler sayesinde olumsuz bir değerden de olumlu değer öğretimine giden bir yol bulunabilir. Kitaplarda geçen olumsuz değerler de ebeveynler ve öğretmenler tarafından okuma esnasında tartışmaya açılabilir, kitap içerisindeki olay ve resimden yola çıkılarak örnek olaylar oluşturulabilir ve bu sayede zararlı bir unsur olan olumsuz değerler, çocuklar için faydalı bir öğretim aracı olarak ele alınabilir.

İncelenen kitapların metinlerinde her ne kadar tüm olumsuz değerlere rastlanmış olsa da görsellerde yalan, cimrilik ve intikam olumsuz değerlerinin bulunmaması çocukların sosyal gelişimlerine katkıda bulunmaktadır. Çünkü etkileşimli okuma sürecinde okuyucu, metindeki yazıları aynen okumak zorunda değildir. Bu metni çocukların seviyesine, sürece, zamana veya anlattığı konuya göre kendisi şekillendirebilir. Yani metin, genellikle okuyucunun kontrolünde olan bir unsurdur. Ancak çocuklar resimleri tamamen gördükleri için bunlar içerisinde bazı olumsuz değerlerin bulunmaması, onların korunmasını kolaylaştıracaktır.

Gülay-Ogelman ve Erten-Sarıkaya (2015), okul öncesi öğretmenlerinin değerler konusundaki görüşlerini incelemiş ve öğretmenlerin çocuklara sırasıyla saygı, sorumluluk, sevgi, hoşgörü, paylaşma, dürüstlük, yardımlaşma ve iş birliği değerlerinin verilmesi gerektiğini düşündükleri sonucuna ulaşmıştır. Bu araştırmada incelenen resimli çocuk kitaplarındaki metinlerde saygı 6 (%1,1), sorumluluk 21 (%3,9), sevgi 34 (%6,9), hoşgörü 20 (%3,7), paylaşma 14 (%2,6), dürüstlük 10 (%1,8), yardımlaşma 25 (%4,6) ve dayanışma 26 (%4,8) değerlerine rastlanılmıştır. Ayrıca bu değerlerin görsellerdeki sayıları ve tüm değerler içerisindeki oranları da şu şekildedir: saygı 3 (%0,7), sorumluluk 13 (%3,0), sevgi 38 (%8,9), hoşgörü 21 (%4,9), paylaşma 10 (%2,3), dürüstlük 2 (%0,4), yardımlaşma 33 (%7,7) ve dayanışma 26 (%6,1). Yani metinlerdeki bu değerlerin oransal toplamı %29,4; görsellerdeki oransal toplamı %34'tür. Aral ve Bulut (2001) resimli çocuk kitaplarının hem aileler hem de öğretmenler tarafından değer öğretiminde kullanılabilmesine dikkat çekmiştir. Gülay-Ogelman ve Erten-Sarıkaya (2015)'nin araştırmasından da hareketle, incelenen bu resimli çocuk kitaplarının okul öncesi çocuklara değer öğretiminde kullanılabilmesi söylenebilir.

Tuğrul ve Feyman (2006) tarafından incelenen 192 resimli çocuk kitabında en çok tespit edilen olumlu değerler paylaşma ve yardımlaşmadır. Dirican ve Dağlıoğlu (2014) 135 resimli çocuk kitabını incelemiş ve bunların içerisinde en çok bulunan olumlu değerlerin paylaşma, nezaket ve yardımlaşma; en az bulunan olumlu değer ise empati olduğunu tespit etmiştir. Benzer şekilde Uzmen ve Mağden (2002)'in araştırmasında da resimli öykü kitapları incelenmiş ve bunların içerisinde en fazla yardımlaşma değerinin olduğu görülmüştür. Akar, Mercan Yılmaz ve Yükselen (2021) ise 105 resimli öykü kitabını incelemiş ve bunların içerisinde en az bulunan değer paylaşma olduğunu ortaya koymuştur. Bu araştırma kapsamında incelenen resimli çocuk kitaplarının metinlerinde paylaşma değeri 14 (%2,6), yardımlaşma değeri 25 (%4,6) ve empati değeri 11 (%2); görsellerinde ise paylaşma değeri 10 (%2,3), yardımlaşma değeri 33 (%7,7) ve empati değeri 0 (%0) kez kodlanmıştır. Buradan hareketle mevcut araştırmanın verileri Tuğrul ve Feyman (2006) ile Dirican ve Dağlıoğlu'nun (2014) araştırmalarıyla uyduğu fakat Akar, Mercan, Yılmaz ve



Yükselen'in (2021) araştırma sonuçlarıyla örtüşmediği söylenebilir. Çünkü Akar, Mercan, Yılmaz ve Yükselen (2021) hem bu araştırmanın hem de literatürün aksine paylaşma değerinin resimli çocuk kitaplarında daha nadir olduğunu tespit etmiştir.

Öksüz, Keskin ve Çetinkaya (2018), sosyal medya platformlarında en çok tavsiye edilen 15 resimli çocuk kitabının içerisindeki değerleri incelemiştir. Yaptıkları araştırma sonucunda bu kitaplarda en sık rastlanılan olumlu değerlerin sırasıyla paylaşma (104), sevgi (90), estetik (50), yardımseverlik (34) ve hoşgörü (32) olduğunu belirlemişlerdir. Ayrıca en az rastlanan değerlerin ise adalet (1), misafirperverlik (1), bağımsızlık (2) ve sadakat (2) olduğu sonucuna da ulaşmışlardır. Bu araştırmada incelenen resimli çocuk kitaplarındaki metinlerde ve görsellere toplam 29 değer kodlanmıştır. İlgili değerlerin metinlerdeki kodlama sıralaması ise paylaşma 18, sevgi 2, estetik 19, yardımseverlik 10 ve hoşgörü 14'tür. Kitapların resimlerinde ise bu sayı paylaşmada 17, sevgide 1, estetikte 20, yardımseverlikte 3 ve hoşgörüde 9'dur. Bu verilerden hareketle mevcut araştırmanın Öksüz, Keskin ve Çetinkaya'nın (2018), araştırmasıyla sadece sevgi değerinde uyuştugu, diğer değerler ile bir sıralamada bir benzerlik içermediği söylenebilir. Bu durumun ortaya çıkmasında, incelenen kitapların ve araştırmacı kodlamalarının farklılığı gibi unsurların etkili olduğu söylenebilir.

Bu araştırmada saygı değeri metin içerisinde 7 kez, görseller içerisinde 3 kez kodlanmıştır. Saygı değerinin tüm olumlu değerler içerisindeki oranı ise metinlerde %1,3, görsellerde %0,7'dir. Court ve Rosental (2007) İsrail'deki bazı anaokullarının kitaplıklarında bulunan resimli çocuk kitaplarını incelemişler ve bu kitaplarda en fazla karşılıklı saygı değerinin bulunduğu dikkat çekmişlerdir. Balık ve Duran'ın (2021) araştırmasında ise 155 resimli hikâye ve masal, içinde geçen değerler bakımından incelenmiş ve bunlar içerisinde saygı değerine sadece 10 kitapta rastlanılmıştır. Bu yüzden mevcut araştırmanın Court ve Rosental'ın (2007) araştırma sonuçlarıyla uyuşmadığı, Balık ve Duran'ın (2021) araştırmasıyla örtüştüğü söylenebilir. Kitap satış sitelerinde en çok satışı sahip resimli çocuk kitaplarında ve Balık ve Duran'ın (2021) geniş örnekleminde dahi saygı değerinin yeterince ele alınmadığı göz önünde bulundurulursa, bu değere verilen önemin artırılması gerektiği söylenebilir. Bu durum, araştırma kapsamında incelenen hem çeviri hem de Türkçe resimli çocuk kitaplarında saygı değerinin yeterince işlenmediğini gösterir niteliktedir.

Araştırma kapsamında incelenen 14 resimli çocuk kitabının içerisindeki olumlu ve olumsuz değerler incelendiğinde olumlu değerlerin daha fazla yer aldığı görülmektedir. Kodlanan olumsuz değerler ise çocuklarla birlikte soru-cevap, örnek olay, drama veya beyin fırtınası gibi teknikler kullanılarak tartışılabilir. Bu tartışmalar neticesinde öğretici bir ortam oluşturularak, kodlanan olumsuz değerlerin öğretim amaçlı kullanılması imkân sağlanmış olunur. Bu sayede olumsuz olarak nitelenen değerler de çocuklara anlatılmış ve nasıl bir insan ve çocuk olmalıyız? Nasıl bir insan ve çocuk olursak kötü oluruz? Nasıl bir insan ve çocuk olursak iyi oluruz? gibi sorular çocukların zihinlerinde cevap bulabilir. İncelenen söz konusu resimli çocuk kitaplarının bu bağlamda ele alınması durumunda oldukça işlevsel ve eğitsel bir araç olarak kullanılabilirler görülmektedir. Bu yüzden bu kitapların öğretmenler ve ebeveynler ve tarafından değerler eğitiminde kullanılabilir önemli ders ve etkinlik araçları oldukları söylenebilir.

### Kaynakça

- Agosto, D. E. (1999). One and inseparable: Interdependent storytelling in picture storybooks. *Children's Literature in Education*, 30(4), 267–280. <https://doi.org/10.1023/A:1022471922077>
- Akar, A. S., Mercan, H., Yılmaz, İ. E. ve Yükselen, A. (2021). 3-6 yaş çocuklarına yönelik olarak yayımlanan resimli öykü kitaplarında kullanılan karakterlerin prososyal davranışlarının incelenmesi. *Uluslararası Çocuk Edebiyatı ve Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 5(1), 31–49.
- Akbaş, O. (2004). *Türk milli eğitim sisteminin duyuşsal amaçlarının ilköğretim kademedeki gerçekleşme derecesinin değerlendirilmesi*. [Yayımlanmamış doktora tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Akyol. (2021). A journey to the values with picture books: a research on the value acquisition of young children. *International Online Journal of Education and Teaching (IOJET)*, 8(3), 1678–1691.
- Allen, A. M., Allen, D. N., and Sigler, G. (1993). Changes in sex-role stereotyping in caldecott medal award picture books 1938-1988. *Journal of Research in Childhood Education*, 7(2), 67–73. <https://doi.org/10.1080/02568549309594842>
- Aral, N. ve Bulut, Ş. (2001). Anasınıfı öğretmenlerinin çocuk kitaplarıyla yaptıkları uygulamaların incelenmesi. *Çağdaş Eğitim*, 26(278), 13–19.
- Azizoğlu, Ç., Gökmenoğlu, T. ve Bozcan, E. Ü. (2018). Çocuk kitaplarında değerler: KKTC'de örtük program bağlamında bir çalışma. *Başkent University Journal of Education*, 5(2), 122–138. <http://buje.baskent.edu.tr/index.php/buje/article/view/97>
- Balık, F. ve Duran, M. (2021). Resimli hikaye ve masal kitaplarında geçen vicdan gelişimine yönelik ifadelerin incelenmesi. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 17(37), 4049–4071. <https://doi.org/10.26466/opus.865378>
- Bowen, G. A. (2009). Document analysis as a qualitative research method. *Qualitative Research Journal*, 9(2), 27–40. doi:10.3316/qrj0902027
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç-Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2023). *Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri*. Pegem Akademi.
- Çetinkaya, F. Ç. ve Durmaz, M. (2020). Çeviri resimli çocuk kitaplarının kültür aktarımı açısından incelenmesi stili. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(2), 945–959.
- Çetinkaya, F. Ç., Öksüz, H. İ. ve Öztürk, M. (2018). Etkileşimli okuma ve kelime hazinesi. *Journal of International Social Research*, 11(60), 705–715. <https://doi.org/10.17719/jisr.2018.2825>
- Cornell, E. H., Sénéchll, M., and Broda, L. S. (1988). Recall of picture books by 3-year-old children: testing and repetition effects in joint reading activities. *Journal of Educational Psychology*, 80(4), 537–542. <https://doi.org/10.1037/0022-0663.80.4.537>
- Court, D. and Rosental, E. (2007). Values embodied in children's literature used in early childhood education in Israeli state schools. *Early Childhood Education Journal*, 34(6), 407–414. <https://doi.org/10.1007/s10643-006-0140-9>
- Dirican, R. ve Dağlıoğlu, E. (2014). 3-6 yaş grubu çocuklarına yönelik yayımlanan resimli hikaye kitaplarının bazı temel değerler açısından incelenmesi. *Cumhuriyet International Journal of Education*, 3(2), 44–69.
- Eliza, D. (2017). Emergen literacy based on wordless picture book to introduce Minangkabau cultural value and identity for early childhood. *International Conference of Early Childhood Education*, 284–288.

- Erlandson. (2017). "Is it possible to live in the world differently?" An example "the little black fish" in value education. *Journal of Qualitative Research in Education*, 5(3), 1–23. <https://doi.org/10.14689/issn.2148-2624.1.5c3s8m>
- Erlandson, D. A., Harris, E. L., Skipper, B. L., and Allen, S. D. (1993). *Doing naturalistic inquiry: A guide to methods*. Sage.
- Fox, M. (1993). Politics and literature: Chasing the "isms" from children's books. *Reading Teacher*, 46(8), 654–658.
- Geçgel, H., ve Çakmak-Güleç, H. (2005). *Çocuk edebiyatı*. Kök Yayınları.
- Gooden, A. and Gooden, M. A. (2002). Costs of secondary parasitism in the facultative hyperparasitoid *Pachycrepoideus dubius*: Does host size matter? *Entomologia Experimentalis et Applicata*, 103(3), 239–248. <https://doi.org/10.1023/A>
- Gülay-Ogelman, H. ve Erten-Sarıkaya, H. (2015). Okul öncesi eğitimi öğretmenlerinin değerler eğitimi konusundaki görüşleri: Denizli ili örneği. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29, 81–100. <https://dergipark.org.tr/download/article-file/115758>
- Halstead, J. M. and Taylor, M. J. (2000). Learning and Teaching about Values: A review of recent research. *Cambridge Journal of Education*, 30(2), 169–202. <https://doi.org/10.1080/713657146>
- Hsiu-Chih, S. (2008). The value of English picture story books. *ELT Journal*, 62(1), 47–55. <https://doi.org/10.1093/elt/ccm077>
- Johansson, E., Brownlee, J., Cobb-Moore, C., Boulton-Lewis, G., Walker, S., and Ailwood, J. (2011). Practices for teaching moral values in the early years: A call for a pedagogy of participation. *Education, Citizenship and Social Justice*, 6(2), 109–124. <https://doi.org/10.1177/1746197910397914>
- Kaniasari, F. and Saragih, G. (2019). Moral values and ethics in children's picture book "Of thee is sing: A letter to my daughters" by Barack Obama. *INFERENCE: Journal of English Language Teaching*, 2(2), 138–144.
- Karatay, H. (2011). Transfer of values in the Turkish and Western children's literary works: Character education in Turkey. *Educational Research and Reviews*, 6(6), 472–480.
- Körükçü, Ö., Acun Kapıkıran, N. ve Aral, N. (2016). Resimli çocuk kitaplarında Schwartz'ın modeline göre değerlerin incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(38), 133-151. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/maeuefd/issue/24653/260758>
- Körükçü, Ö., Acun-Kapıkıran, N. ve Aral, N. (2016). Schwartz'ın modeline göre 3-6 yaş resimli çocuk kitaplarında değerlerin incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 0(38), 133 - 151.
- Maria Nikolajeva, C. S. (2000). The dynamics of picturebook. *Children's Literature in Education*, 31(4), 225–239.
- Meyers, E. M., Nathan, L. P., and Tulloch, B. (2019). Designing picturebook apps: Valuing culture & community. *Proceedings of the 9th International Conference on Communities & Technologies-Transforming Communities*, 14–23.
- Miles, M. B. and Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook*. Sage.
- Mpeqeka, M. L. (2002). Cultural identity: A critical evaluation of bosigo as setswana picture book. [Unpublished doctoral thesis]. North West University.
- Narvaez, D. (2002). Does reading moral stories build character? *Educational Psychology Review*, 14(2), 155–171. <https://doi.org/10.1023/A:1014674621501>

- Öksüz, H. İ., Keskin, H. K. ve Çetinkaya, F. Ç. (2018). Sosyal medya platformlarında en fazla önerilen 15 resimli çocuk kitabının hayat bilgisi programında yer alan değerler bakımından incelenmesi. *Okuma Yazma Eğitimi Araştırmaları*, 6(1), 13–31.
- Öztürk, T. ve Özkan, Z. S. (2018). Hayat Bilgisi ders kitaplarındaki metin ve görsellerin değerler açısından incelenmesi. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi - ENAD*, 6(1), 172–204. <https://doi.org/10.14689/issn.2148-2624.1.6c1s8m>
- Puroila, A. M., Johansson, E., Estola, E., Emilson, A., Einarsdóttir, J., and Broström, S. (2016). Interpreting values in the daily practices of nordic preschools: A cross-cultural analysis. *International Journal of Early Childhood*, 48(2), 141–159. <https://doi.org/10.1007/s13158-016-0163-3>
- Sackes, M., Trundle, K. C., and Flevaris, L. M. (2009). Using children's literature to teach standard-based science concepts in early years. *Early Childhood Education Journal*, 36(5), 415–422. <https://doi.org/10.1007/s10643-009-0304-5>
- Sak, R., Şahin-Sak, İ. T., Şendil-Öneren, Ç. ve Nas, E. (2021). Bir araştırma yöntemi olarak doküman analizi. *Kocaeli Üniversitesi Eğitim Dergisi*, 4(1), 227–250.
- Sapsağlam, Ö. (2015). Anasınıfına devam eden çocuklara uygulanan sosyal değerler eğitimi programının sosyal beceri kazanımına etkisinin incelenmesi. [Yayımlanmamış Doktora Tezi] Gazi Üniversitesi.
- Saracho, O. N. and Spodek, B. (2010). Families' selection of children's literature books. *Early Childhood Education Journal*, 37(5), 401–409. <https://doi.org/10.1007/s10643-009-0365-5>
- Şirin, M. R. (1994). 99 soruda çocuk edebiyatı. Çocuk Vakfı Yayınları.
- Tuğrul, B. ve Feyman, N. (2006). Okul öncesi çocuklar için hazırlanmış resimli öykü kitaplarında kullanılan temalar. II. *Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu*, 387–392.
- Ulferts, H., Wolf, K. M., and Anders, Y. (2019). Impact of process quality in early childhood education and care on academic outcomes: Longitudinal meta-analysis. *Child Development*, 90(5), 1474–1489. <https://doi.org/10.1111/cdev.13296>
- Uzmen, S. ve Mağden, D. (2002). Okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden altı yaş çocuklarının prososyal davranışlarının resimli çocuk kitaplarıyla desteklenmesi. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 15, 193–212. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/maruaabd/2547>
- van Druten-Frietman, L., Strating, H., Denessen, E., and Verhoeven, L. (2016). Interactive storybook-based intervention effects on kindergartners' language development. *Journal of Early Intervention*, 38(4), 212–229. <https://doi.org/10.1177/1053815116668642>
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.
- Zengin, A. Y. ve Zengin, N. (2007). *Eğitim fakülteleri için Çocuk Edebiyatı*. Truva Yayınları.
- Wray-Lake, L., Flanagan, C. A., and Maggs, J. L. (2012). Socialization in context: Exploring longitudinal correlates of mothers' value messages of compassion and caution. *Developmental Psychology*, 48(1), 250–256. <https://doi.org/10.1037/a0026083>

## Best Selling Illustrated Children's Books: What Values Do They Have?

**Abdurrahman Baki TOPÇAM**  
**Bilal YORULMAZ**

### Extended Abstract

The concept of value can be defined as the common sense of society that determines whether our thoughts, behaviors, beliefs, and attitudes in society are right or wrong, or good or bad (Halstead and Taylor, 2000, p. 182). It can be said that society, family, and teachers play an important role in the adoption of values (Akyol, 2021, p. 1679). It is known that children who have encountered and internalized societal values at an early age are happier individuals, being more constructive and self-confident when compared to other children. Schools are the most professional environment for receiving a value education at an early age.

One of the important text sources that can be used for the process of adopting values in both the family and school environment, as well as other literary sources, is through picture books for children (Körükçü, Acun-Kapıkıran and Aral, 2016, p. 136). Children's picture books can be defined as content-rich books equipped with verbal and visual elements. Separating images from text in a children's picture book can make it very difficult to understand the text (Agosto, 1999, p. 268; Nikolajeva and Scoot, 2000, p. 194). Studies support the transfer of cultural and universal values through children's literature and emphasize the impact of this field on children (Akyol, 2021; Gooden and Gooden, 2001; Narvaez, 2002; Sapsağlam, 2014; Saracho and Spodek, 2010).

Children will take the characters in children's picture books as an example for themselves and be inclined to adopt their own personal, social, and moral values from those reflected in these models (Çakmak Güleç and Geçgel, 2005, cited in Akyol, 2021). Therefore, parents and teachers who read books to their children should be careful when choosing a book and should carefully analyze whether the value to be gained from the book has been prepared in a qualified manner. In this research, both the positive and negative values in 14 best-selling children's picture books currently found on book sales sites were examined.

For the scope of this research, the document-analysis method was used to examine the children's picture books, and the books selected for the research were determined by the purposive samples' method. In the research, seven popular internet sites were examined, 70 books were determined as the universe, and the 14 best-selling books were taken as a sample. The document analysis method was used to collect the data in the study. The Value Review Form, prepared by Öztürk and Özkan (2018), was used to examine the values in the books. The researcher added ten additional positive values to this form which originally contained 20 values. Thus, over 30 positive values in total were used to analyze the books. Negative values were obtained as a result of coding the negative values in the books examined by the researcher.

In order to increase the reliability of the positive and negative values coded within the scope of this research, the children's picture books were presented to three separate primary teachers for their opinions. A formula developed by Miles and Huberman (1994) was used to

ensure the reliability between the analyzed documents and the detected coding. Using this formula, the coder reliability of the current study is 87%. In order to increase the internal validity of the research, analysis was initiated after each book was read at least three times. For external validity, all stages of the research were explained in detail.

From the children's picture books examined in this study, there were 538 positive values found in the texts and 424 positive values found in the visuals. On the other hand, 123 negative values were coded in the texts and 75 negative values were coded in the images. It can be concluded, in light of these data, that the negative values in the sampled books were very few compared to the positive values. Thus, these picture books for children can be considered appropriate for both families and teachers. When examining both the positive and negative values in the 14 children's picture books within the scope of the research, it is seen that the positive values were more common. Additionally, the coded negative values can be instructively discussed with the children using techniques such as question-answer, case studies, drama, and/or brainstorming. As a result of these discussions, an instructive environment can be created wherein it can be ensured that the coded negative values will be used for teaching purposes. In this way, values that are characterized as negative are also explained to children and what kind of person and child should we be? What kind of person and child would we be bad? What kind of person and child would we be good? If the illustrated children's books are handled and examined in this context, then they can be used as a very functional and educational tool. In summary, the research concludes that books are important values education tools that can be useful for parents and teachers.

## Ekler

### Ek1. Resimli Çocuk Kitapları ve Kitapların Metinlerinde Yer Alan Olumlu Değerler

OLUMLU DEĞERLER																															
RESİMLİ ÇOCUK KİTAPLARI	Dostluk	Sevgi	Nezakat	Özgüven	Bilimsellik	Çalışkanlık	Aile Birliğine Önem Verme	Dayanışma	Şefkat	Yardımsızlık	Özveri	Sorumluluk	Merhamet	Hoşgörü	Öz Denetim	Sabır	Cesaret	Paylaşma	Estetik	Doğa Sevgisi	İyilik Yapmak	Empati	Misafirperverlik	Dürüstlük	Doğruluk	Güven	Saygı	Adalet	Sadakat	TOPLAM	
Mutlu Suaygırı	5	3	5	12				3		1	1			3	2		3					3	2				4			47	
Şu Yaramaz Tavşanlar	4	4	5	1			2	3	2	3	1	1	2	4			1	5	2		2	1	3							46	
Üç Kedi Bir Dilek	9	2		1	3	3		3	5		3	2	2		1	4	2	1	1	2	1	1								46	
Hayvanat Bahçesinde Diş Fırçalama Günü	3	1	3	1	2	5		3	1	4	4	2			3	1	2	1	3	1					1	3				44	
Dedektif Zebra ve Kayıp Kurabiyelerin Gizemi	1		1	1	6	4		2		4	3	1	2	1	1		1	1	1				1	5	5			3		44	
Tarçın'ın Kaybolan Havuçları	3	4	5		5	1		2		4	3	2		3	1		1	1			1		1	1	1	1	1	3		43	
Farklı Ama Aynı	3	3	1	2	2	3	2	3	5	2			5		1		1	1	1	1	2	1					1		3	42	
Gofret ile Babası		4		1	2	4	5	2	3	1	1	6	1	1	2	3	1				1					2	1			41	
Babamın Battaniyesi		4		3			6	1	3	2	2	3	3	1	1	1	2				3	1		2	2	1				41	
Küçük Meşe Palamudu	4	1	3	2	1	4	2	2	1	3	1	1		2	1	2	2		1	1	1		1	1			1			38	
Ayı Kim Çaldı?	2	1	3		3	2	1	1	3		1		2	2		3		2	2	2	1	2	1	1	1	1	2			38	
Annemin Çantası		3		2	1		5	1	2	1		2	3		3		1	3	2	3										32	
Utangaç Ayı Monti	3	4	4	2	1		3		1					3		3						2	1							27	
Aç Tırtıl					1						1	1			3	1					2									9	
TOPLAM	37	34	30	28	27	26	26	26	26	25	21	21	20	20	19	18	17	14	13	12	12	11	10	10	10	10	9	7	6	3	538

**Ek2. Resimli Çocuk Kitapları ve Kitapların Görsellerin Yer Alan Olumlu Değerler**

RESİMLİ ÇOCUK KİTAPLARI	OLUMSUZ DEĞERLER																	TOPLAM					
	Öfke	Bencilik	Acelecilik	Kibir	İhmalcilik	Hırsızlık	Saldırganlık	Ağgözlülük	Yalan	Zararlı Alışkanlık	Kötülük	Çıkarıcılık	Hainlik	Nefret	Zalimlik	Cahillik	Hilekarlık		Tembellik	İntikamcılık	Şiddet	Cimrilik	
Şu Yaramaz Tavşanlar	4	3		3			2		2	1	2		2	1			1					1	22
Üç Kedi Bir Dilek		3	1	1	2	1			1	1		1	1				1						13
Utangaç Ayı Monti	3			1	1		2			1					2	2			1				13
Mutlu Suaygırı	4			3			1							2						1			11
Tarçın'ın Kaybolan Havuçları	3	3	3			2																	11
Gofret ile Babası	1		2		3	2	1	1	1														11
Dedektif Zebra ve Kayıp Kurabiyelerin Gizemi	3	1				2	1	1			2												10
Hayvanat Bahçesinde Diş Fırçalama Günü		1			1				1			2	1		1			2					9
Ay'ı Kim Çaldı?	1	1	4	1		2																	9
Babamın Battaniyesi		1		3			1	3															8
Küçük Meşe Palamudu		1	2	2							1												6
Aç Tırtıl							2		2							1							5
Annemin Çantası			2	1	2																		5
Farklı Ama Aynı		2	1																				3
TOPLAM	19	16	15	15	9	9	8	7	5	5	4	4	4	3	3	3	2	2	1	1	1	1	123



### Ek3. Resimli Çocuk Kitapları ve Kitapların Görsellerinde Yer Alan Olumlu Değerler

RESİMLİ ÇOCUK KİTAPLARI	OLUMLU DEĞERLER																													
	Sevgi	Aile Birliğine Önem Verme	Yardımsızlık	Dostluk	Dayanışma	Şerfkat	Çalışkanlık	Özgüven	Hesgörü	Cesaret	Özveri	Misafirperverlik	Bilimsellik	Sorumluluk	Nezakat	Merhamet	Paylaşma	İyilik Yapmak	Doğa Sevgisi	Estetik	Öz Denetim	Sabır	Saygı	Doğruluk	Güven	Dürüstlük	Adalet	Empati	Sadakat	TOPLAM
Şu Yaramaz Tavşanlar	3	2	4	5	4	3	4	1	3		2	5		2	3	2	1			1			3							48
Farklı Ama Aynı	4	4	3	3	2	5		3	1		2	1	1	1	2	1			1											34
Hayvanat Bahçesinde																														
Diş Fırçalama Günü	2		4	1	1	1	3	2	1	2	2		2	1	1	1			2	3	2	1			2				34	
Üç Kedi Bir Dilek	2		2	6	3	2	3		2	4	2		2	2			1	1				2							34	
Küçük Meşe Palamudu	4	1	1	3	3	1	4		1	1	2	4	1			2	1	3				1		1					34	
Gofret ile Babası	2	7	1		2	2	2	3		5	2		1	2					2	1	2								34	
Babamın Battaniyesi	5	6	3		4	1	1	1	1	2	1			2	1		2				1		1		1				33	
Tarçın'ın Kaybolan Havuçları			5	4	1			5	2	1	3	2	4		1		3	1											32	
Mutlu Suaygırı	3	1	3	4	1	1		5	3	1		3			1	1		1						2					30	
Annemin Çantası	4	8	3	1		3		1						1	3	2	1			1	1								29	
Ay'ı Kim Çaldı?	2	3	2	1	1	2	3		2		1	1	2	2		1	1		2	1									27	
Dedektif Zebra ve Kayıp Kurabiyelerin Gizemi	1	2	2		3	1	4	2	1	2			2	1	1	2		1			1				1				27	
Utangaç Ayı Montı	5	3		2	1	3		1	2			1			2														20	
Aç Tırtıl	1			1		1							1					1	1	1									8	
TOPLAM	38	37	33	31	26	26	24	23	21	18	17	17	16	13	12	12	10	9	9	9	6	6	3	3	3	2	0	0	0	424

### Ek4. Resimli Çocuk Kitapları ve Kitapların Görsellerinde Yer Alan Olumsuz Değerler

RESİMLİ ÇOCUK KİTAPLARI	OLUMLSUZ DEĞERLER																	TOPLAM										
	Öfke	Saldırganlık	İhmalcilik	Hırsızlık	Kibir	Şiddet	Acelecilik	Nefret	Bencilik	Kötülük	Çıkarıcılık	Zararlı Aşkanlık	Tembellik	Cahillik	Zalimlik	Ağozluluk	Hainlik		Hilekarlık	Yalan	Cimrilik	İntikamcılık						
Şu Yaramaz Tavşanlar	5	4			2			3	1	2																		17
Üç Kedi Bir Dilek	1		3	1			2				1							1										9
Dedektif Zebra ve Kayıp Kurabiyelerin Gizemi		3	2		1		1																					8
Mutlu Suaygırı			2		3	1			2																			8
Utangaç Ayı Montı	3	2	1			1						1																8
Gofret ile Babası		2	2	1			1											1										7
Tarçın'ın Kaybolan Havuçları																												3
Annemin Çantası				2			1																					3
Babamın Battaniyesi	1	1										1																3
Hayvanat Bahçesinde																												
Diş Fırçalama Günü				1													1		1									3
Aç Tırtıl													1				1											2
Ay'ı Kim Çaldı?					2																							2
Farklı Ama Aynı												1					1											2
Küçük Meşe Palamudu																												0
TOPLAM	15	13	10	5	5	4	4	3	3	3	3	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	75

**Araştırmacıların Katkı Oranı Beyanı/ Contribution of Authors**

Yazarların çalışmadaki katkı oranları birinci yazar %60, ikinci yazar %40 şeklindedir.  
*The authors' contribution rates in the study are as follows: The first author contributed 60%, the second author contributed 40%.*

\*\*\*\*\*

**Çıkar Çatışması Beyanı / Conflict of Interest**

Çalışma kapsamında herhangi bir kurum veya kişi ile çıkar çatışması bulunmamaktadır.  
*There is no conflict of interest with any institution or person within the scope of the study.*

\*\*\*\*\*

**İntihal Politikası Beyanı / Plagiarism Policy**

Bu makale bir benzerlik taramasından geçirilmiştir ve dergi beklentilerini karşılamaktadır.  
*This article has undergone a plagiarism check and meets the expectations of the journal.*

\*\*\*\*\*

**Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Beyanı / Scientific Research and Publication Ethics Statement**

Bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması belirtilen kurallara uyulmuştur.  
*In this study, the rules stated in the “Higher Education Institutions Scientific Research and Publication Ethics Directive” were followed.*